Lausunto 24.2.2026

Länsi-Suomen maakuntien liittojen yhteinen lausunto pitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta

Valtioneuvosto hyväksyi pitkän aikavälin ilmastosuunnitelman 18.12.2026.

Pitkän aikavälin ilmastosuunnitelma perustuu ilmastolakiin. Suunnitelmassa esitetään taakanjako-, päästökauppa- ja maankäyttösektorin yhteenlaskettujen kasvihuonekaasujen päästöjen ja poistumien kehitystä koskevat skenaariot, jotka kattavat vähintään seuraavat 30 vuotta ja joissa otetaan huomioon kasvihuonekaasujen päästöjen vähentäminen, nielujen vahvistaminen ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen. Suunnitelmassa esitetään myös arvio kasvihuonekaasujen päästöjen vähennysmenetelmien ja nielujen vahvistamismenetelmien pitkän aikavälin kehitysnäkymistä.

Länsi-Suomen maakuntien liitot antavat tässä yhteydessä lausuntonsa pääosin niihin pitkän aikavälin ilmastosuunnitelman sisältöihin, jotka liittyvät liikenteeseen.

Pitkän aikavälin ilmastosuunnitelmassa esitetään neljä vaihtoehtoista skenaariota yhteiskunnan kehityksestä ja teknologioiden kehityskulusta, ja arvioidaan päästökehitystä näiden skenaarioiden pohjalta. Länsi-Suomen maakuntien liitot kiinnittävät huomiota siihen, että Suomen ilmastolain mukaista hiilineutraaliustavoitetta vuodelle 2035 ei saavuteta kuin Ympäristö edellä (ENV) -skenaariossa, jossa metsien hakkuiden voimakkaan rajoittamisen johdosta maankäyttösektori toimisi nettonieluna.

Taakanjakosektorin merkittävimmät absoluuttiset päästövähennykset saavutetaan kaikkien skenaarioiden mukaan kotimaan liikenteessä (yli 12 Mt CO2-ekv. vuodesta 2005 vuoteen 2050). Liikenteen hiilidioksidipäästöt vähenisivät nopeimmin skenaarioissa, joissa panostettaisiin teknologisiin ratkaisuihin (Markkinat edellä -skenaario, BIZ) tai päästöttömiin synteettisiin ja sähköpolttoaineisiin sekä biopolttoaineisiin (Suomi edellä -skenaario, FIN).

Suunnitelman mukaan tieliikenteen päästökehitykseen vaikuttavat eri käyttövoimien rekisteröintiosuudet, ajoneuvojen ensirekisteröintien ja maahantuontien kokonaismäärä, ajosuoritteiden määrä sekä uusiutuvien polttoaineiden jakeluvelvoitteen tavoitetaso. Länsi-Suomen liitot katsovat, että liikenteen päästöjen vähentämisessä pitkällä aikavälillä tulee panostaa erityisesti uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämiseen sekä eri käyttövoimien jakelu- ja latausverkoston kehittämiseen, jotta käyttövoimamurros saadaan etenemään koko maassa. Myös raskaan liiketeen kulkumuotojakauman muutoksella kohti päästöttömiä raidekuljetuksia saadaan kohtuullisin kustannuksia aikaan merkittäviä päästövähennyksiä.

Länsi-Suomen maakuntien liitot katsovat, että vaikka panostaminen biopolttoaineisiin on skenaariotarkastelun kautta nähty yhdeksi keskeisimmistä liikenteen hiilidioksidipäätösten

vähentämisen vaihtoehdoista pitkällä tähtäimellä, on biokaasun painoarvo suunnitelmassa jäänyt hyvin pieneksi. Liitot painottavat, että suomalaisen biokaasumarkkinan kehittäminen tarvitsee tarkasti kohdennettua tukea investointiriskien hallitsemiseksi. Tällä hetkellä kotimaisen biokaasumarkkinan kehittäminen on jäämässä pistemäisten tukien varaan, eikä se lisää vahvasti kasvavan toimialan uskoa tulevaan. Liitot myös katsovat, että ilmastolain mukaisissa suunnitelmissa olisi tullut asettaa selkeä biokaasun tuotantotavoite. Biokaasun tuotantotavoitetta ja hajautuneiden kannusteiden ja sääntelyn kokonaisuutta voitaisiin tarkastella parhaiten päivittämällä kansallinen biokaasuohjelma. Samassa yhteydessä olisi luontevaa asettaa myös tuotantotavoite synteettiselle metaanille, jotka tulevat yhdessä korvaamaan fossiilisia polttoaineita teollisuudessa ja liikenteessä.

Länsi-Suomen maakuntien liitot korostavat, että liikenteen hiilidioksidipäästöjen vähentämiseen tähtäävissä toimissa on huomioitava alueelliset eroavaisuudet. Liikenteen sähköistymisen tahdissa on havaittu alueellisia eroja, joten jatkossa on selvitettävä, miten turvataan yhtäläiset mahdollisuudet sähköisen liikenteen käyttöönottamiseksi, etteivät maan eri osat jää kehityksestä jälkeen esimerkiksi latausinfran alikehittymisen vuoksi. Erityistä huomiota tulee kiinnittää vientiin painottuvissa satamamaakunnissa raskaan liikenteen vaihtoehtoisten käyttövoimien tarpeisiin.

Länsi-Suomen maakuntien liitot katsovat, että keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmissa (energia- ja ilmastostrategia, keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma ja maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma) tulee esittää riittäviä politiikkalinjauksia Suomen ilmastolain mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Pitkän aikavälin ilmastosuunnitelma antaa hyvän pohjan ilmasto- ja energiapolitiikan valmistelun ja valintojen taustaksi, mutta suunnitelmassa ei oteta kantaa tai päätetä siitä, mikä olisi toivottava tulevaisuuden kehityskulku.

Toni K. Laine
Maakuntajohtaja
Hämeen liitto

Mats Brandt
Maakuntajohtaja
Pohjanmaan liitto

Heli Seppelvirta
Maakuntajohtaja
Etelä-Pohjanmaan liitto

Pekka Hokkanen
Maakuntajohtaja
Keski-Suomen liitto

Anna-Mari Ahonen
Maakuntajohtaja
Pirkanmaan liitto

Kristiina Salonen
Maakuntajohtaja
Satakuntaliitto